

Skaityk ir, Platink Vjenintė-
 li Brazilijos Lietuvių Dar-
 bininkų Draugą „Garsą“.

«Garsas» tai yra veidrodis,
 kuriame atspindi darbinin-
 ko išėivio ir viso pasaulio
 darbininkų gyvenimas.

«GARSAS» ekonomijos, vi-
 suomenės ir kultūros
 sąvairraštis.

GARSAS

SEMANARIO LITHUANO
 Susivienijimo Lietuvių Brazilijoj organas

Atsakomasis redaktorius: A. Zauka

Laikraščio kaina:

Brazilijoj ir kitose Pietų
 Amerikos Valstybėse
 Metams . . . . . 16\$000
 pusmečiui . . . . . 8\$000
 3 mėnesiams . . . . . 4\$000

Lietuvoje ir kitose šalyse:
 Metams . . . . . 3 dol.
 Atskiro numerio kaina
 300 reisų

Redak. ir Administracijos
 antrašas:
 Rua da Graça
 Nr. 89

Redakcija už skelbimų tu-
 rinio teisingumą neatsako:

1 Metai Săo Paulo :: :: 1928 m. Lapkričio mėn. 11 diena :: :: Săo Paulo Nr. 9

Keleta minčių apie Lietuvos emigraciją Brazilijoj

Dar Lietuvoj gyvenant daug kartų
 tai per laikraščius, tai iš atskirų laiškų,
 teko girdėti apie lietuvių emigrantų gy-
 venimą Brazilijoj. Bet reikia pasakyti,
 kad visos tos žinios būdavo labai ten-
 dencingos. Vienur būdavo Brazilija ke-
 liama į padanges, kitur keikiama. Tikru
 žinių apie Braziliją, o ypač apie lietuvių
 emigrantų padėtis, kaip dabar matau,
 niekur nebuvo.

Net ir prof. Pakštas, keleta savai-
 čių pagyvenęs Brazilijoj, grįžęs į Lietu-
 vą, darė labai klaidingus visuomenei pra-
 nesimus. Jis Braziliją atvaizdavo labai
 gražiomis spalvomis. Tiesa, pavazinėjęs
 po Brazilijos miestus, miestelius, pasigra-
 žėjęs Brazilijos gamta, žmogus ir negali
 blogų įspūdžių išsivožti.

Bet reikėjo prof. Pakštui keletą
 dieną pakaupti kavą, reikėjo pasiziūrėti
 į darbininkų fazendose ir kompanijose
 gyvenimą, o ypač keletą dienų pagyven-
 ti su jais barakuose, tuomet tikrai kito-
 kios būtų buvusios jo paskaitos, kitokiais
 dažais būtų nupiešęs Braziliją ir lietuvių
 emigrantų gyvenimą. Kad jau Brazilijoj
 būtų taip bloga, to negalima pasakyti.
 Bet, kad lietuvių blogai gyvena — tai
 faktas. Ir dėlto negalima kaltinti nieko,
 išskiriant pačių lietuvių emigrantų ir Lie-
 tuvos vyriausybės. Ir dėl ko?

Masinė emigracija į Braziliją pra-
 sidėjo 1925 metais. Sunki kaimiečių ir
 darbininkų Lietuvoj padėtis, beto, pasa-
 kingos agentukų istorijos apie tą pažadė-
 tąją Brazilijos žemę, tūkstančius lietuvių
 pažadino apieisti Lietuvą ir plaukti lai-
 mės ieškoti į visai nežinomą kraštą.

Jei kas turėjo dar keletą hektarų
 ūki, ar šiaip kokį turta, pusdykiai jį par-
 duodavo, priklauses agentukų pasakų
 ir keliaudavo į „Can an“ žemę.

Ir taip, lietuvių emigravo į Braziliją
 visai nieko tikraus nežinodami apie
 Braziliją.

Lietuvos valdžia kaž kodėl visai
 nesirūpino emigrantais. Jai visai nerūpe-
 jo dėlko ir kur emigruojama. Išvažio-
 janties emigrantams nebuvo teikiama jokių
 informacijų, bei patarimų. Nebuvo rūpi-
 namasi ir tolimesniu jų gyvenimu.

Ir nors tūkstančiais lietuvių emig-
 ruodavo ir dar šiandien emigruoja į Bra-
 ziliją, bet Lietuvos vyriausybė dar iki
 šiai dienai visai jais nesirūpina. Išva-
 žiavo, tai ir tegul gyvena kaip patys
 žino ir supranta.

Kitos valstybės su emigrantais vis i
 kitaip elgiasi. Neleidžia savo emigrantų
 ten, kur pati vyriausybė nežino kas de-
 dasi. Jos pirma siunčia savo atstovus iš-
 tirimui to krašto gyvenimo sąlygų, išsi-
 rūpina iš vietinės valdžios savo emigran-
 tams įvairių privilegijų, garantijų, ir tik
 tuomet pradeda leisti emigrantus. Be to,
 kiekvienam emigrantui apleidžiant savo
 kraštą, valdžia suteikia įvairių įvairiausių
 informacijų, patarimų. O nuvažiavus
 emigrantui į svetimą šalį, ne restoranų
 ir šiaip įvairūs agentukai juos pasitinka
 bet savi žmonės, kurie pirmuose žings-
 niuose suteikia įvairių patarimų, pirmą
 prieglaudą; neleidžia emigrantui devynių
 kailių nuolupti.

Pažiūrėkim nors kaip emigracija
 yra sutvarkyta pas tas tautas, kurios ne
 turi savo nepriklausomos valstybės: zy-
 dus, arabus, armenus ir tt. Vos tik emi-
 grantas spėja iškelti iš laivo koją jau jį
 sutinka tautiečiai, nusiveda, pavalgindina,

Lietuvos žinios

Ūkininkų vargai.

Kiek teko patirti iš spaudos ir iš
 prisūnčiamų laiškų, tai šiemet labai kri-
 tinga Lietuvos ekonominė padėtis.

Blogiausias derlius tai šiaurinėj Lie-
 tuvos daly, Latvijos parubežy.

Šaltas ir šlapias pavasaris suvėli-
 no sėja, šlapia ir šalta vasara nedavė
 javams ilgai prinokti. Be to, ūkininkai
 dėl šlapumo daugumoje negalėjo javus
 įsėti. Daznūs lietai supūdė bulves ir dar-
 žoves. Soduose veik niekur nebuvo vai-
 sių.

Bet kas blogiausia, tai kad šiemet
 ankstyvas ruduo. Šalnos prasidėjo apie
 vidurį rugsėjo mėn. kuomet dar ant lau-
 kų buvo javai. Bulvių žmonės daugumo-
 je, nesitiki nuimti. Grūdai labai pabrang-
 o, turguose visai nematyti. Vietose, kur
 seniau būdavo javų turgai, dabar pilna
 arklų, galvijų, mat pašaro šiemet irgi
 labai maža ir visi veda gyvulius par-
 duoti, kad nusipirktų vieną, kitą pūrą
 grūdų.

Bet gyvuliai ir arkliai labai pigūs.
 Kurvė kuri pernai kainavo 300 litų da-
 bar jai nieks neduoda ir 200 litų, ar-
 kliai dar pigesni. Ūkininkai jokių pajū-
 mų neturi, lniai ir tie neužderėjo. O
 mokesniai kas kart vis kraunami ddesni.

Bet dar blogesnė padėtis darbininkų.
 Ūkininkai matydami kritišką padėtį vi-
 dervasary pradėjo atleisti samdinius.
 Darbininkai matydami blogą savo padė-
 tį, buvo priversti velti arba už labai
 menką atlyginimą dirbti. Pramonė veik
 sustojos, valdiškų darbų labai maža, at-
 lyginimas už juos dar mažesnis.

Dauguma ūkininkų žada parduoti
 savo ūkius ir važiuoti svetur laimė ieš-
 koti. Darbininkai neturėdami kišenėje nei
 cento uoroms ne noroms turi likti ir pa-
 siduoti žiauriam likimui.

Esant tokiai sunkiai ekonominei
 padėčiai, valdžia turėtų rimtai susirūpinti
 ir griebtis visų galimų priemonių pageri-
 nimui sunkiai ekonominei būklei. Be
 iki šiol to nematyti.

Ką ji mano — nežinia. Bet vilki
 nimas ir nesirūpinimas liaudies gerove
 negali gerų vaisių duoti.

Lietuvių užpuolimas ant lenkų.

Iš Varšuvos praneša, kad lietuvių
 netoli nuo Podumbłės užpuolė lenkų pa-
 sienio sargybą. Vienas lenkų pasienio

suteikia jam įvairių informacijų ir suran-
 da darbą. Apie valstybines tautas jau
 nėra ką ir kalba.

Dauguma valstybių savo piliečius
 atvažiavusius į Braziliją tuoj aprūpina
 kolonijomis ir t. t.

O gi mus lietuvius kas laukia sve-
 timame krašte? Skurdas, išnuodojimas ir
 t. t. Nieks mumis nesiūpina. Lietuvos
 vyriausybė visai pamiršo mus. Ji net iki
 šiai dienai neišsūruošia pasūsti mums
 užtarytojo — konsulo.

Jai matyt mūsų gyvenimas visai
 nerūpi. O taip ligiau gyventi negalima
 negalim laukti, kad kas iš aukšto dan-
 gaus išstetų mums pagalbos ranką. Mes
 patys turime gerinti savo būklę, mes pa-
 tyš turime rūpintis savo ateitimi. O ta
 galėsimė padaryti tik bendromis, subur-
 tomis jėgomis. Jei patys to nemokam,
 tai imkime pavyzdį nuo kitų tautų ir
 eikime jų pėdomis.

sargybims ir du lenkai, civiliai liko nu-
 kauti.

Taipat, būk, lietuvių darė pasika-
 sinimą išsprogdyti, esančius netoli Vil-
 niaus, parako sandelius. Bet sargybėms
 piktadarius pastebėjo ir pradėjo juos
 šaudyti. Vienas iš piktadarių nušautas,
 kitiems pavykę pabėgti.

Apširengęs moteriškai norėjo pa- matyti moterims rodomą filmą.

K a u n a s — Kada „Rekorde“ ėjo
 filmas „Abortas“ moterims ir vyrams sky-
 riui, vienas frantas apimtas smalsumo,
 būtinai norėjo tą filmą pamatyti kaip
 tik tada, kai jį ėjo moterims. Jis manė,
 kad to, ką rodyt moterims, vyrams nero-
 dys. Kas daryti? Su bubikopfu lengva
 — apmankėlino skrybėlę ir baigtas kriuk-
 kis. Kiek sunkiau su striuku sionėliu:
 franto blauzdos labai vyriškos. Bet čia
 „zuikiui“ padėjo naktis. Ir štai jis, per-
 sirengęs „moderniška panele“ sėdi kino
 salėje ir smalsiai, atvėpęs skriblio brylius
 žiūri į ekrana. Viskas, rodo, gerai. Tik
 netikėtai trūksta kaspinas ir iziebia elek-
 tra. Šalia sėdinčios ponios pagaua neti-
 žėta „vyriška poza“, o ne šiandie skus-
 ta barzda visai jį išrodo. Ir „moderniš-
 ka panele“, kaip pelės katina laidoda-
 mos, moteris velka į foje ir galutinai
 įsitikina, kas jis esąs. Taip nabaugai ir
 neteko išvyti paslapčių, nes kino admi-
 nistracija prašė jį ateiti, kai bus rodoma
 tik vyrams.

Darbas mažėja.

Pastaruojų laiku, vienas didesniųjų
 Kauno fabrių — Tilmanso fabrikas pra-
 dėjo dirbti tik 4 dienas per savaitę. Fa-
 brikas «Karton-Z», kuris ligi šiolie dir-
 bo visą savaitę, nuo š. m. rugsėjo 15
 dienos dirba tik 5 dienas per savaitę.
 Yra žinių, kad ir kiti fabrikai sumažins

darbo dienų skaičių. Prie uba iško atly-
 gimo, kokį gauna Kauno fabrių dar-
 bininkai, tas reiškinys labai skaudžiai at-
 siliepa į darbininkų ekonominę būklę.
 Veik visuose fabrikuose aima atlygini-
 mo priedai, kurie buvo primokami greta
 algos, kaip tai: produktai, atlygiuimai už
 švenies, kurios išpuola darbo dienomis
 ir t. t.

Profesinis darbininkų judėjimas už-
 gniaužtas, tai darbdaviai daro su darbi-
 ninkais kaip jiems patinka.

Lietuvos «činovnikai» muša visai ramius piliečius.

Vilkaviškis. Rugsėjo iš 6 į 7
 d. naktį čia keletas valdininkų, — kaip
 pranešė V. R. ministerijos Priečių ap-
 saugos departamento direktorius p. Staš-
 kevičius, tai buvę mokesnių insp. pad.
 Aldanavičius, saviv. sekretorius Selengiš-
 kis ir kriminalinės policijos valdininkas
 Kurauskas — būdami visi girti pradėjo
 gatvėse daužyti ramiai einančius piliečius.
 Mušė brainingais. Sumušta 18 asmenų.
 Yra sužeistų ir gana sunkiai.

Reikėtų prieš panašius valdininkus
 «tvarkos dabotojus» imtis griežtų priemo-
 nių.

Lietuva vis ruošiasi prie karo.

K a u n a s. Lietuvos militaristai la-
 bai esą patenkinti savo kariuomenės ka-
 riniais gabumais, kuriuos ji parodė per
 šių metų rudens manevrus.

Rusijoj susikūlė du europlanai.

Kaip «Izvestija» praneša, du europ-
 lanai pakilę pradėjo skraidyti. Staiga vie-
 nam europianui, kurs skraidė aukščiau,
 sugedęs motoras ir jis pradėjo kristi žem-
 myn. Bekrisdamas propelerio galu patai-
 kė į žemiau skraidantį europlaną ir abu
 nukrito žemėn. Europlanai abu sudužo
 ir lakūnai užsimušė.

„S. L. B.“ S-gos Meno Sekcijos

1928 m. lapkričio mėn. (sekmadieny) 11 d. rengia vieša

VAKARA

PROGRAMOJE:

- 1) „Baltakė“ III veiksmų labai idomi drama.
- 2) Baletas.
- 3) Gyvieji paveikslai.
- 4) Sportas pastatys keletą piramidžių ir atliks kitus idomius numerius.
- 5) Kupletas Boukotas.

Šokiai, žaislai, konfeti, serpenti, skrajojantis paštas ir t. t.

Laikė šokių bus loterija.

Kas gaus daugiausiai laiškų gaus prizą: laiškūčiai tiks tik tie, kurie bus pardavinėjami vietoje.

GRIEŽ DUDŲ ORKESTRAS.

Pradžia 8 val. vak., pabaiga 4 val. ryto.

144 RUA DA GRAÇA, 144

MENO SERCIJOS VADOVSA.

Pasikalbėjimas su lietuviu, kurs jau 23 metus gyvena Brazilijoje.

Šiomis dienomis į „Garso“ redakciją atsilankė žmogelis „Garso“ užsiprenumeruoti. Pradėjus kalbėti ir užklausus kur gyvena ir ar jau senai gyvena Brazilijoje, senukas pradėjo pasakoti savo istoriją. Į Braziliją atvažiavo 23 metai atgal ir apsigyveno Asis miestelyje, maždaug 515 kilm. nuo S. Paulo. Per visą savo gyvenimo laiką Brazilijoje, labai retai tekę sutikti tautietį. Asis ir jo apylinkėje nėra nei vieno lietuvio. Todėl kas dedasi Lietuvoje senukas — Milašius (toki jo pavardė) veikt neturi supratimo. Jis išvažiavęs iš savo gimtosios Palangos 1905 metais, kada viešpatavo kazokai ir ponų nagaika, todėl jis Lietuvą vadina Kauno gubernija ir sako ten viešpatuoja biurokratizmas ir nagaika. Kad Lietuva yra nepriklausoma ir kad ji yra valdoma ne rusų ponų, bet lietuvių, senuks negali su įsivaizduoti. Jis jokiū būdu netiki, kad Lietuvoj būtų gera gyventi. Anot jo Kauno gubernija ponų ir vergų šalis.

Matyt, kad jis ten gyvendamas turėjo daug nukentėti nuo ponų. Jis neturi supratimo ir apie siautusias didžiojo karo audrą.

Apie Braziliją pasakoja, kad kuomet jam pirmą kartą tekę būti S. Pauly, tai jis visai mazas ir purvinas miestas buvęs: gatvėmis nei pravažiuoti ir net pereiti negalima buvo. Kaip greit iš to purvyno miestuko užaugo į šitoki miestą S. Paulis jis pats net atėbasi. Taip, neimant miestų, sako. Brazilija per 23 metus labai mažai pasikeitusi. Tiesa dabar esą privesta tankiai (anot senuko) gelzkelio linijų, pristatyta miestų, miestelių, fabriku ir t. t.

Grįžti į Lietuvą nemano, čia esą daug geriau gyventi, tik nereikia iš vienos vietos į kitą blaškytis. Geriausiai, sako, esą tvirtūs žemės ūkio. Tai darbas esą pelningas ir lengvas.

Apie esančias lietuvių Brazilijoje organizacijas, apie išeinančius laikraščius, jis, iki atvykimo S. Paulin, nieko nežinojęs.

Stoty pamatęs netikėtai „Garso“ daug ką naujo iš jo sužinojęs ir dabar sako, parvešiu vaikams „gastinčiaus“.

Gaila, kad senuks neturėjo laiko ilgiau pakalbėti, nes turėjo skubintis į stotį.

Nuoširdžiai atsisveikinom su senuku, palinkėdami vienas kitam geros ateities. Senuks prizadėjo „Garso“ nepamiršti ir aprašęs savo pergyvenimus, nuotikius Brazilij j prisiųsti „Garso“ redakcijai.

A.

Brazilijos žinios

„Il Piccolo“ vėl pasirodė.

Sudegintas, sudaužytas studentų italių fašistų laikraštis šiomis dienomis vėl pradėjo eiti.

Bet dabar „Il Piccolo“ žada užimti draugiškesnę brazilų valdžiai poziciją. Senasai jo redaktorius sukėles prieš save ir prieš visus fašistus studentų neapykantą, turėjo greit degtis iš Brazilijos į savo fašistinę tėvynę.

Dabar „Il Piccolo“ redagavimą paimė Nuncio de Grecco buvęs iki šiol redaktorium „Jornal do Brazil“ Rio de Janeiro.

Kareivio kerštas.

S. Paulo. Osvaldas de Souza, kavalerijos kareivis 19 metų, po ligos išėjęs iš ligonbučio, nuėjo aplankyti savo panelę, kuri gyvena ant rua Chavantes „linksmam name“. Bet koks jo buvo nusiminimas, kada jis pamatė savo mylimą kito glėby ir dar užgirdo priekaišto žodžius. Nieko netaręs savo konkurentui, jaunas kareivis, su skaudančia širdimi apleidė meiluzės kambarį. Nuėjęs į Sant Anna nusipirko revolverį ir išmėginęs jo ištikimybę, vakare vėl nuėjo ant Chavantes, kur kiek laiko palaukęs išvydo savo priešą. Ištraukęs savo ištikimą draugą — revolver paleido du šūviu į savo priešą. Bet šį kartą revolveris ar ištikima jauno kareivio ranka apvilė jį. Paleistos kulkos lengvai sužeidė savo priešą. Jaunas kareivis liko tuoj suimtas ir iškistas į belangę.

Japonija rūpinasi savo kolonistais Brazilijoje.

Rio de Janeiro. Japonų vyriausybė veda su Brazilų vyriausybe derybas, sulig kurių, kasmet galės įvažiuoti 1000 japonų, kuriems bus suteiktos kolonijos.

Japonai daugiausia bus apgyvendinami Amazonės upės slėny.

Taip pat daug bus apgyvendinama ir São Paulo estadoj: Iguape miestas jiems visiškai pavedamas.

Ką pasakoja Brazilijos atstovas apie Sovietų Rusiją.

Tik ką grįžęs iš Europos Snr. Marjrisio de Medeiros, kuris dalyvavo tarptautinėje prekybos konferencijoje Paryžiuje pasakoja, kad jo didžiausias noras buvo pamatyti Sovietų Rusiją ir susipažinti su jos kultūrine bei ekonomine padėtimi.

Todėl jis kreipėsi pas Litvinovą, Sovietų Rusijos Užsienų Reikalų Ministrį, kuris tuo laiku buvęs Genevoj. Gavęs iš Litvinovo leidimą ir iš Paryžiuje esančio Sovietų Rusijos konsulato vizą, tiesiog išvykęs į Rusiją.

Rusijoje jį visur geriausiai ir draugiškai sutikdavo, visur jam kelias buvo atdaras. Jis laisvai galėjęs po visas švietimo ir šiaip įstaigas vaikščioti. Ir iš visur geriausiai įspūdį išsinešęs.

Bet geriausiai jį sutikdavo fabrikuose darbininkai. Dauguma, sako, darbininkų moka kalbėti vokiškai (mat, daug iš

A. Margiukas

Naktis. Debesys juodi nukritę žemai dengia taip skaidrią, žvaigždėtą mėlynę. Jūra, vien jūra aplinkui tiktai ir vejas jau šėlsta kas kartą labyn.

Aplinkui tamsu, aplinku tik juoda; pažvelgus į tolį atrodo baisu... Vejas ir bangos mėto mūs laivą, Kur yra gyvybių ne vienas, ne du.

Banga štai atbėga didi ir greita, rodos, kad nori mūs laiva praryti; tik staiga sutikus aštrią krūtinę sudūžta, subyra į smulkias dalis, ir plaukia, keliauja tik putų taškai, o laivas tik neria, tarytum žuvis...

17-V-27.

Atlantica

Jų kas didžiojo karo metu buvo vokiečių nelaisvėje), todėl lengvai galėjęs susikalbėti. Visur darbininkai sužinoję, kad jis esąs iš taip tolimos Brazilijos, prašė perduoti Brazilijos darbininkams broliškų linkėjimus nuo rusų darbininkų.

Snr. Medeiros pasakojo, kad jis būdamas Sovietų Rusijoje pirmą kartą pamatė tarptautinį solidarumą tarp rusų darbininkų ir viso pasaulio darbininkų. Be to, sako, pamatęs, rusų darbininkuose tiesiog mistinį tikėjimą į švietesinį rytojų.

Korespondencija nuo Marso.

Ilgai galvočiai sukė savo galvas įvairiai sprendami apie Marsą. Vieni tvirtino, kad ant Marso jokios gyvybės nėra, kiti, kad yra. Daug kartų buvo bandyta su pagalba radio susikalbėti su Marso gyventojais ir net ieškota būdu nuskristi. Bet vis veltui.

Dabar pranešama iš Londono, kad daktaras Mansfeld Robinsonas 24 d. spalio mėn. pasiuntė į Marsą dvi trumpas radio telegramas.

Praėjus 8 minutėms buvo gautas atsakymas. Bet šis atsakymas Robinsonui ir kitiems mokslo vyrams nepasisekė iššifruoti, kadangi jis gautas sulig „Marso“ alfabeto.

Gautasis atsakymas suįdomino visą pasaulį: vieni tvirtina, kad tai tik mistifikacija, kiti, kad tai iš tikrųjų atsakas į pasiųstas radio telegramas. Bet kas tai nebūtų, reikia manyti, kad mokslininkai neatsisakys nuo savo bandymų ir laikui bėgant, gal bus išaiškinta daug šiandieninių stebuklų.

LIETUVIAI ŽEMDIRBIAI!

Jei jūs norite isigyti geros žemės nuosavą ūkį, tai užleikite į kontorą „Rusų laikraščio“. Mūsų kontora per 8 mėnesius pardavė 4,600 alkerius; pirkusiųjų 1/3 dalis europiečių.

Del informacijų kreiptis nuo 8 iki 18 val. j

N. T. DACHOVAS

Avenida São João, 85-A. - 1.º andar Sala 11

A. M-k a s.

Kame laimė?

(tąsa)

Per dieną ir ištisą naktį važiavo, kol tik anksti rytą privaziavo stačius aukštus São Paulo apylinkėj kalnus. Traukinys vingiuotu keliu smarkiai raitėsi apie kalnus. Skaudus šaltas tyčiočio oras šurpiai kuteno Jonuką ir tirštus rūkas veržėsi pro atidarytą vagono langą.

Su dideliu nekantrumu laukė momento, kada reikės išikraustyti. Jau jis dabar, lyg ir nen rėtų rastis São Paulo mieste, vienas tarp svetimų ir nepažįstamų, o pinigų labai mažai turėjo apiplyšusioj, kiauroj kišenėj. Dvi naktys be poilsio ir nemalonūs ateties mirazai. Jonuko veidas darė liūdną, nusiminusį...

Pilnas vagonas keleivių. Visi pasi puošę, gražūs; kalbasi tarp savęs juokiasi, kiti atsirėmę kur į sieną knarkia, tik Jonukas vienas sėdi prie lango dešine ranka pasirėmęs sunkią nuvargusią galvą ir žiūri pro langą į migla apdengtus kalnus ir gilius tarpkalnes. Jis nenori žiūrėti į žmones siūdykusius, dalinai patenkintus gyvenimu, kurie jam siūnčia vien pajaukas ir aštrius paniekinimus žvilgsnius. Jo kiekvienas mažiausias pasijudimas atkreipdavo į save akis ir kai kurių net įrštus. Iš viso vagono, jis vienas slyrėsi nuo visų. Kodel? Gal, kad jo drapanos buvo apiplyšusios, raudonos žeres dulkių prisigėrusios, kurias ir iš

plauti vargu bau būtų galima.

Jonukas tuo laiku gyvenimą matė žiaurų, pesimistišką... Ar jis jį keikė ar meiliais žodžiais kalbino, galima buvo pamatyti iš jo veido. Sėdėjo lyg nutirpęs... Jam rodėsi, kad ne traukinys, o žemė su visa savo manta bėga.

Pradėjo kaskartą dažniau ir vis didėjanti tai namai, tai fabrikai prabėgti pro traukinio langą. Jonuko neramumas kaskartą didėjo.

Pagaliau ne mažoj Luz stoty traukinys apsisloja. Žmonės visi nerime skubina apliešti vagonus, o Jonukas vis dar abejoja ar tai jau čia jo kelionės galas, bet kada pamatė, kad paliks jis tik vienas, atsistojo ir nedrasiai žengė paskiau visų.

Neaukiai jautėsi Jonukas išlipęs iš traukinio. Žmonių daug, visi gražiai pasipuošę, tik sveikinasi su pažįstamais, juokiasi, džiaugiasi...

Jonuko niekas neatėjo patikti, niekas nesveikino, niekas nekalbino, apart kelių, caregadorių, (nešiotojų) kurie buvo apspitę jį ir kalbino, bet ko jie nuo jo norėjo jis nežinojo. Nieko nepešę atitraukė ir nuėjo savo keliais.

Jonukas valandėlę stovėjo vietoje ir dairėsi, lyg kažko ieškodamas, lyg klausdamas, bet nieko jis nelaimėjo iš linksmos, žiauros minios. Gal jis ieškojo išėjimo iš stoties, bet pro kitur negalima buvo išeiti, kaip tik tais plačiais akmeniniais laiptais, kurie išsiskudami tęsėsi ir į viršų jais žmonės jau baigė išeiti iš toties. Lėtai nedrasiais žingsniais tais laiptais lipo aukštyn ir Jonukas. Vir-

šui išėjo į aukštą erdvę salę. Čia Jonukui atrodė per daug poniška, bijojo net kvėpuoti ir laisvai dairytis: visur margi gražūs stiklai, visur įvairiausi papuošimai, ornamentai... Jonukas tik raudodavėdamas. Išdykusią žmonių žvilgsniai siuntė jam paniaką ir nemalonų pasityčiojimą: jo apdriskusios randonų dulkių prisigėrusios drapanos labai skyrėsi nuo miestelėnų svarių gelumbinių rūbų; subliurusios skrybėlės bryliai dengė jo gilius kažko laukiančias pilnas ašarų akis, baltukai kiauri sudėvėti ir nors buvo išvažiuojant, nuvalyti, bet dabar visviena atrodė ne juodi, o daugiau rudi. Ir kur jam nesigėdyti...

Pasistengė pro dideles dešinesias duris, kogleičiausiai išėiti laukan, kur buvo nors kiek paprasčiau, bet čia tuoj sutiko devynios galybės nešikų — vienas traukė sau, kitas sau ir ko jie norėjo Jonukas nežinojo, tik kaip nors skubinosi išbėgti iš tų prakeiktų nagų.

Vos tik perėjo į kitą pusę plačios gatvės, kaip apspito keli tuzinai vaikų: graibė už kojų, ko tai prašė, lyg tyčiojosi... Čia tai tikra nelaimė — iš tų velniškų vaikų sunku išsisukti. Bet Jonukui tas visas vaikų triukšmas iš dalies darė malonų įspūdį, nes ir šie vaikai, matomai, nei kiek nebuvo labiau patenkinti gyvenimu, negu jis: kiekvienas užsimekęs ant peties turėjo mažą dėžutę; kiekvieno iš po nuplyšusios skrybėlės spindėjo dvi energingos drąsios, kartu vargingos ir akiplėšiškos akutės, nuplyšusių drapanų lopus lengvas vėjelis prabėdamas tvarstė, pureno... kojos basos ne-

apautos. Gal šimtas akuciu žibėjo prieš Jonuką, tai jį, tai jį jo purvinus batukus godžiai žiūrėjo ir kiekvienas laukė, kad jis duos vienam pelnytį keletą šimtų reisukų, bet Jonukas taip pat buvo toks neturtingas ir lygus jiems, jis taip pat atvažiavo ieškoti laimės — barbo. Vaikai nieko nepešę nubėgo.

Jonukas vienas stovėjo atsirėmęs į šaltą, nieko nejuokiantį aukštą mūrą, kuris skyrė gražų „Luz“ sodną nuo triukšmingos gatvės. Jis mastė svajoj... Dabar prieš jį stovėjo didžiausia kiaurymė, kurios galą nesitikėjo pamatyti.

„Kur eiti?“ ir „Ką daryti?“ be perstogės kamavo jo suvargusią makuolę ir rodos, kad kas dideliu kūju mušė jam į galvą. Kur prieglauda? Kur pragyvenimas?... Be giminių, be pažįstamų... Praeiviai žvilgtorėję į suvargusį nepažįstamąjį arba nusijuokdavo, arba mesdavo antrą kartą, aštrų aštrų žvilgsnį... Niekas jo neužkalbino, niekas nedavė patarimų, kurių jis laukė iš kiekvieno, bet viskas buvo veltui. Krūtinė kažkas sunkiai sunkiai slėgė, drąškė... Iš akių išsprogo dvi nemažos ašaros ir nuriedėjo per apdulėjusius skruostus; nukrito žemėn, bet žemėj žymyji nepaliko...

Jonukas keleta minučių stovėjo apsvaigęs — nieko nejautė, tik žemė su visu miesto turtai smarkiai, smarkiai lyg sukosi aplink jį...

(Užbaiga seka)

1928 m. Lapkritys m.

Tautiečiai patogumo dėlei.

„Garso“ redakcija paėmė pašto dėžutę. Čia kiekvienas užsiregistravęs ir apsimokėjęs 2\$000 naudosis visus metus pastoviu antrašu, gaunant iš Lietuvos arba iš kitų šalių, laiškų, pinigų arba siuntinius.

Adresatų pavardės kiekviena sekmdienį bus skelbiamos „Garso“. Su užsakymu kreiptis į „Garso“ redakciją, rua da Graça 89. Redakcija

PONIOMS IR PANELĖMS

ŽINOTINAI

Nuo 5 d. lapkričio m. šių metų, Apolonija Degutienė, atidaro pirmutinę lietuvišką ponioms plaukų

KIRPYKLA

Plaukų kirpimas 1\$500 — Masazas veido 3\$000

Taip pat nuo Naujų Metų bus Garbinuojami plaukai ir manikiūras.

Sekmdieniais ir šventadieniais dirbama nuo 8 iki 4 val.

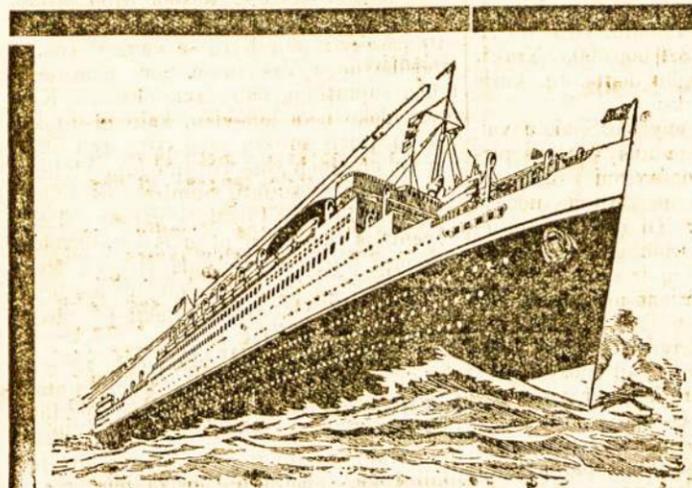
RUA RIBEIRO DE LIMA, 98 — (BOM RETIRO) — BONDĖS 21, 23, 53 IR 55

Krautuvė „Kaunas“

„KAUNE“ galima gauti visi rušiški ir lietuviški produktai: juoda duona rauginti agurkai, kopustai, taip pat arbata ir ivairūs gėrymai.

Rua Capitão Matrazzo Nr. 1

Koganas

DOMIÉS

Laivakortės iš Lietuvos į Santus

Kainos kuopigiausias
Pirkite laivakortes tik mūsų kontoroje

CASA BANCARIA

J. FRIZZO & CIA

Teisingumą garantuoja 100.000\$000 kapitalas įdėtas į valdžios banką

RUA MAUA 207 - priešais Luz stoties — Kontora sekmdieniais adara iki 12 val.

Restoranas -- Kavinė

„FLOR de TEIJO“

Ivairiausių užkandžių pasirinkimas. Kas valandą karšti valgiai. Didžiausias gėrimų pasirinkimas; kaip vietos taip ir užteno gamybos.

I klasės virtuvė, higieniška, greitas ir mandagus patarnavimas. Kainos priimamos.

Sau.

OLIVEIRA & SOUSA

Priešais pat Luz stotį, rua Conceição Nr. 94

Atsilankykite! Įsitikinsite!

VILLOJ VACCHINI

Namai ir žemė išsimokėjimui

Arti bondės ir autobuso linijos. Taip pat statome namus išsimokėjimui del vilos gyventojų pigiausiomis kainomis. Visi pirkite žemę ir statykite namus, nes čia tik laukia jūsų gera ateitis.

Del informacijų kreiptis:

PRAÇA DA SE, 3

4.0 aukštis

ir rua Domingos de Moraes 289 (AGENCIA)

Vilos gyventojai netoli vilos visumet gali gauti darbo.

Visuomenės žiniai.

Jeigu kas norėtų įstoti į „Susivienijimo Lietuvių Brazilijoje“ S-gos narius ir sužinoti smulkiau sąjungos tikslą prašome kreiptis kasdien nuo 18 iki 21 val. į „Garso“ redakciją ir administraciją. Rua da Graça 89 S. Paulo.

Lietuviams batsiuviams
ŽINOTINAI

Greit sąžiningai ir pigiai prisiuovu padus ir baigiu visą apdirbimą. Susikalbėti galiu: portugališkai ir vokiškai.

Rua Travessa de Braz 29.
(Pasibaigiant Piratiningai prie Avenidos)

Visi skaitykite ir platinkite vienintelį darbininkų laikraštį „GARSAS“

LIETUVIAI!

Jei norite gerai gyventi, skubinkitės apsigyventi kavos fazendose: Fazendų pasirinkimas laisvas. Sąlygos ir atlyginimas geras. Duodama žemės sodinimui.

Kriaiptis: kontora „KOMMERCIAINT“

Largo do Thesouro nr. 1 (antigo 5) Sabrado, 3 andar, Sala 34

NICOLAU FIORANTE.

RESTORANAS

„RYGA“

Atsidarė naujas restoranas „RYGA“. „RYGOJE“ galima gauti europiejiškus valgius: pusryčius, pietus ir vakarienę. Taip pat galima gauti užteno degtinės: rusiškos, lietuviškos ir t. t.

Kalbama: rusiškai, latviškai ir vokiškai.

Nakvonei švarūs kambariai.

Ateikit patys ir įsitinkit.

Rua dos Gusmões 69, netoli Luz, netoli Sorocabano stoties.

Bondės: 55, 33 ir 13

Geroje kavos fazendoj reikalingos

8 KOLONISTU SEIMYNOS

(seimyna turi būti nemesnė kaip trys darbininkai).

Atlyginimas 400\$000 už apkaupimą 1000 modelių. Tarp kavos leidžiama sodinti daržoves. Fazendoj yra krautuvė, mokykla, bažnyčia, geros gyvenamo trobos, sveikas vanduo ir t. t.

Del informacijų šiomis dienomis 27-28-29 d. kreiptis į fazendos savininką viežbutis Tautoni rua Brigadeiro Tobias 102; Vėliau rua Visconde de Parnahyba 299 įpaustuve.

Fazenda randasi 10 kl. nuo miesto ant linijos Paulista, kelionė iš São Paulo trunka tik 5 val. traukiniu. Fazenda Jaguarandy, Descalvado C. F. (rašyti vokiškai arba portugališkai). Norinčius važiuoti, savininkas persigubena į fazendą savo lėšomis.

ELIAS COSOY

RUA JOSÉ PAULINO,
Nr. 123

(BOM RETIRO)

Pats didžiausias São Paulo rusų vyno gastronomijos SANDĖLIS

Centras rusų ir lietuvių pirkėjų. Arti stoties Luz. Bondės: 21, 23, 53 ir 52

KAINOS NEKONKURUOJAMOS

Prie sandėlio randasi kambarys kur galima gauti užkasti ir atsigeriti

Kalbama: rusiškai, vokiškai, lenkiškai ir lietuviškai.

Visiems gerai žinomas lietuvių
FOTOGRAFAS

Giluc

Atlieka darbą greit ir sąžiningai
Kainos nekunkuojamos.
Fotografija atdara nuo 8 iki 9 v. v.
Rua José Paulino, 158 - S. PAULO

Pinigų kursas São Paulo biržoj

Lapkr mėn.

Doleris	8\$412
Argentinios pezas.	3\$560
Uragvajaus pezas.	8\$680
Vokiečių markė	2\$006
Austrų krona	1\$206
Prancūzų frankas	\$330
Ispanų pezas	1\$392
Portugalų pezas	\$393
Svaras sterlingų	40\$421
Olandų guldenas	3\$388

Atsidarė nauja lietuviškų rūbų

S
I
U
V
Y
K
L
A

KAZIO RAMANAUSKO

Darbas atliekamas greit, sąžiningai, siuvama sulig paskutinių madų ir kuo pigiausiomis kainomis. Tautiečiams didelė nuolaida.

Rua da Graça 89

BOM RETIRO

Iš „S. L. B.“ S-gos veikimo.

Sekmadienį, lapkričio mėn. 4 d. įvyko „S. L. B.“ sąjungos narių susirinkimas. I susirinkimą atsilankė nemažai skaicius ir svečių.

Visi su įdomumu klausėsi paskaitos, kurioje vaizdžiai buvo atvaizduota sunki dabartinė Lietuvos ekonominė ir nepakankama politinė padėtis; taip pat aiškiai nušviesti mūsų uždaviniai. Nukrypimas Lietuvos politinės padėties į visai nenormalas vėžes, blogai atsiliepė ir į ekonominę padėtį. Tą nenormalumą kaip tik daugiausiai gavo patirti ant savo sprando Lietuvos darbininkai ir valstiečiai. Tūkstančiai darbininkų ir valstiečių buvo priversti noroms-ne-noroms aplėisti Lietuvą ir dangintis į Braziliją, Argentiną ar kitur kur.

Bet ir čia ne pyragai juos laukė. Lietuvos valdžia išvijus juos iš Lietuvos nepasistengė pasirūpinti jais ir svetur. Štaka konsulo, stoka tvirtos organizacijos labai neigiamai atsiliepia į lietuvių emigrantų padėtį.

Lietuviui emigrantui labai ir labai daug delto prisieina nukentėti.

Pagelbos iš aukšto dangaus nėra ko laukti. Vienintelė išeitis iš tokios padėties, tai pačių emigrantų susitvarkymas, susiorganizavimas, ir be atidėjimo imtis to darbo, kad užkimšus tuos plyšius į kuriuos dažniausiai emigrantai papuolę paskesta. Tie plyšiai, tai nesutvarkyta lietuvių emigracija stoka, nelaiminguose tistikimuose, savišalpos kasos, stoka informacijų; darbo būro ir tt.

Todel kaip tik imtasi to darbo. Išrinkta savišalpos komisija, kuriai pavesta pagaminti savišalpos įstatai ir varyti tąjį darbą tolyn.

Toliau, matant didelį kultūrinį lietuvių nusmukimą, nutarta steigti vakarinius kursai.

Atsiradus grupei žmonių, norinčių klausyti vieną ir tą patį dalyką, kursai tuoj pradės veikti.

Žinoma, visas veikimas priguli ne nuo vieno žmogaus, bet nuo visuomenės. Vienas žmogus ir prie geriausių norų nieko negali padaryti.

Vienas nepajėgs visų plyšių užkimšti.

Todel visi, kaip vienas turi stoti į darbą ir dirbti vienas del visų, o visi del vieno.

Tai tik tuomet galėsime daug nuveikti, galėsime pagerinti savo būklę.

A.

Red. prierasas. Kas nori prisirašyti į savišalpa, kursus ir chorą prašame kreiptis į redakciją vakarais nuo 6 val. iki 8 vak.

Mergaičių DĖMĖSIUI!

Mergaitės, kurios nori dalyvauti „S. L. B.“ S-gos mergaičių sporto sekcijoje prašoma prisirašyti prie Mergaičių Sporto Sekcijos.

Bus mokoma plastikos, baletu ir šiaip lengvosios gimnastikos.

Užrašyti galima „Garso“ redakcijoje **rua da Grača 89** pirmadieniais ir trečdadieniais nuo 19 sų pusė — 20 sų pusė val. pas trenerį.

Mer. Spor. Sek. Valdyba.

Kiniečiai baduoliai maitinasi žiogais.

Pekinas, spal. 1 — Kepti žiogai, tai vyriausias maistas kiniečių, Chichli ir Shangtung provincijų. Apie tai praneša laikraščiai.

Javai buvo nevisai blogi vietomis. Bet kuomet žiogai užpuolė, tai sunaikino viską kas tik buvo augančio. Gyventojai pradėjo kasti grabes ir susidarę po 50 ar 100 žmonių buriais veža žiogus į tas tranšėjas ir potam apkasa žemėmis. Kuomet jie nutroks, tai atsikasa ir susirenka valgiui.

Pasaulinės žinios

Baisi audra Rusijoje.

Iš Maskvos pranešama, kad šiomis dienomis baisi audra siautusi pietų Rusijoje, apie Kijevą.

Daug kaimų apdraskyta, daug triobų išversta ir net kelios dešimtys žmonių užmušta.

Karšta lava užpylė apie 100 namų

Iš Italijos praneša, kad šiomis dienomis pradėjo smarkiai veikti ugnikalnis Aetna. Išsiveržusi karšta lava, pasiutusių smarkumu pradėjo plaukti nuo kalno, viską naikindama savo pakelyje. 72 namai liko tuojaus, su visais gyventojais, sunaikinta. Lava vis veržiasi dar tolyn ir kraterio veikimas vis smarkėja.

Panašus lavos išsiveržimas iš Aetnos buvo 1865 m., tuomet ir buvo daug triobų ir žmonių užpila.

Lenkų studentų peštynės su ukrainiečiais.

Iš Varšavos pranešama, kad Lvovo šiomis dienomis lenkų studentai puolė ukrainiečių klubus, žymesnes įstaigas ir net ukrainiečių apgyventus namus. Ir tik įsimašius policijai ir padėjus visapastangas puolimai buvo sustabdyti. Studentų ir policijos susirėmimus suzeista apie 120 žmonių iš abiejų pusių. Daug per tuos sumišimus žmonių liko suareštuota ir net visai nekaltai.

Lenkų studentų gyslose, matyti, teka karštas patriotinis kraujas.

Rusija eksportuoja javus į Vokietiją.

Iš Rygos pranešama, kad per spalio mėnesį per Latviją į Vokietiją nugabenta 972 vagonai javų.

Ir nors veik visi laikraščiai skelbia, kad Rusijai grėšia badas, bet matant tokių javų eksportą nesinori tam tikėti.

Mergina pavirto į vyrą.

Sampronija Hamundson Naragavising miestely, pasijuto bevirstanti į vyrą. Iš jaunų dienų ji turėjo plinkimą žaisti su berniukais, o ne su mergaitėmis ir žaisti mėgdavo tik berniukų žaislais ir nekėsdavo mergničių, netgi savo lyties žaislų.

Užaugus jai žėlė ūsai ir barzda, o pastaruoju laiku patėmijo ant savo kūno beaugančius vyriškus lyties organus.

Gydytojai ištyrinėję ją, pripažino, kad ji kokiomis tai nepaprastomis permainomis organizme, tikrai gavo vyriškas ypatybes.

Panašių atsitikimų yra buvę ir pirma Anglijoj, Vokietijoj ir kitur.

Montevideo. — Italijos laivu „Cnote Verde“ važiavo į Buenos Aires italų tautybės darbininkas C. Peffero. Šis darbininkas laive sugriežė darbininkų giesmelę „Bandeira Rossa“ (Raudonoji Vėliava), už tai jį laivo kapitonas padėdant dviem fašistams, įmetė į kalėjimą, atėmė dokumentus, su tikslu grąžinti Paffero į Italiją ir perduoti jį fašistų būdėlių rankas, kurie, be abejo, šį darbininką būtų nuzudė. Dėka Tarptautinės Raudonosios Pagelbos pastangomis tapo Montevideo mieste paliuosutas.

Pietinės dalies Chichli valdyba moka už svarą žiogų 4 centus. Tuo nori ma paskatinti žmones jų naikinimui. Bet baduoliams nėra kaip parduoti, nes jie patys kepa žiogus aliejų ir jais maitinasi.

Skelbia suradimą Bezdžionžmogio Sumatroje.

Haaga, spal. 1 — Indijonai, medžiotojai, Padang ir Palambang apylinkė, Sumatros saloje, patvirtina pirmesnę pranešimą apie suradimą bezdžionžmogio, vadinamo Orang-Pendek. Manoma, kad tai ir bus „žuvęs sąnarys“ tarpe žmogaus ir bezdžionžmogio, kurio mokslininkai senai ieškojo.

Medžiotojai pasakoja, kad jis yra 5 pėdų ir turi juoda plaukuota veidą. Vaikščioja ant dviejų kojų ir visai atrodo žmogiška figūra. Tik dantys ilgesni.

Jis yra labai greitas ir tvirtas. Maitinasi šaknimis.

Už rusų Caro brangenybes norima nupirkti ūkio mašinas.

Maskva. Viename banko dešimties pėdų kambaryje yra sukrauta už \$200,000,000 Caro šeimos brangenybių. Jos jau seniaus išstatytos rinkai, bet nesiranda pirklių kurie pirktų.

Caro karūna yra viena iš brangiausių dalykų. Ji yra verta 104,000,000 rublių. Joje sudėta 3,800 caratų deimantų ir kitokių brangakmenių. Orlovo deimantas aptaksuotas \$29,000,000. Yra ir kitokiais vardais didelių deimantų, kurie yra taipgi gerai aptaksuoti.

Visas tas brangenybes Sovietų valdžia parduotų ir už gautus pinigus pirktų užsieny mašinių itaisymų pramonės. Deimantai yra brangūs, bet jie neneša produktyvės naudos. Gi mašinių nupirkus už tuos pinigus būt galima prigamininti reikalingų prekių ir tuomi pakiltų darbininkų būvis dar ant aukštesnio laipsnio.

Seniaus buvo rašoma, kad Caro deimantai yra išvogti, kad juos komunistai išdalio užsienio komunistams propagandos varymui. O dabar tie patys laikraščiai rašo, kad jų korespondentų savo akimis matė išstatytus pardavimui tuos pačius daiktus, kuriuos seniaus jie rašė „yra išvogti“.

Kies sveria ašigalio ledai.

Berlynas. — Goettingen universiteto profesorius W. Meindardas apskaičiavo, kad abiejų ašigalių juostos apdengtos ledo zieve, užimančia 26,000,000,000,000,000 kubiškų jardų ir sverenia apie 20 kvadrilionų tonų. To ledo pakaktų apdengti visai žemei 120 — 130 pėdų storumo pluta.

Amerika buvo susijungus su Europa sauszemiu

Londonas. — Nesenai įvykusiam Anglijos mokslininkų svaziovime Glasgowe profesorius E. B. Bailey, prezidentas mokslininkų susivienijimo geologinio skyriaus, savo prakalboj nurodė, kad milijonai metų atgal Amerika ir Europa buvo susijungusios sauszemiu, bet laikui bėgant tarp jų atsirado vanduo ir susidarė Atlantiko okeanas.

Profesorius Bailey tokia išvada padarė, aiškindamas apie studijavimą kalnų sistemų Amerikoje ir Europoje. Jis nurodė, kad yra panašumo tarp pirmųjų dinių kalnų sistemų Amerikoje ir Europoje.

Nužudyto kalinio liaukas įdėjo kitam žmogui.

San Francisco, Cal. Pranešama kad Dr. L. S. Schmidt iš Californijos universiteto ligoninės paskelbė, kad liaukos, išimtos iš kūno kalinio Clarence (Zuck Kelly, kuomet jis liko nužudytas San Quentin kalėjime už žmogžudystę, buvo sekmingai persodintas kitam, nuse nusiama asmeniui. Paskar jam buvo padaryta didelė operacija, bet jis ją išlaikė, sako daktaras.

Daktaras sako, kad nėra pilnų rekordų apie tą atsitikimą, nes pasveikęs ligonis apleido ligoninę ir kur tai dingo. Daktaras tačiau sakė, kad operacija pateisinama; iš jos, sako daktaras, turėjo naudą žmogus, kuriam ta operacija buvo padaryta, o medicinos moksle atliktas svarbus experimentas.

Nužudytojo kalinio šeimyna, sužinojus apie tai, grasina užvesti bylą. Sako, liaukos tapo iš kalinio išimtos jo nesiklausus.

Išėmė plieno šmotą iš širdies, žmogus gyvena

Berwick Pa — Bedirbant American Carl and Foundry plieno dirbtuvė, mašina sugedo ir smailus šmotas plieno sulindo darbininkui William Breece į šoną. Jis tapo nugabentas į dirbtuvės ligoninę, kur jam reikėjo daryti greitą operaciją.

Daktarai ligoninėje išėmė iš jo šono plieno šmotą, kuris taipgi buvo įlindęs į

RYTU TEISMAI

Rytų šalies žmogui Vakarų teisė rodo visi nepaprasta ir nesuprantama. Rytų žmogus negali sau išvaizduoti nieko baisnio už penkis arba dešimt metų kalėjimo.

Rytuose viskas paprasčiau: plėšikui nukerta ranką, galvažudžiui — išdavikui išduria akis.

Kuomet kerta ranką, tai labai skauda, bet tas skausmas nesitęsia taip ilgai, kiek sėdėjimas kalėjime, — sakoma Rytuose.

Jeį prisizūrėsi teismų Mongolijoj ir Abesinijoj, Marokoj ir Siame, tai reiktų pasakyti, kad Rytuose daug dažniau išteisina negu Vakaruose, nors bausmės, mūsų supratimu, daug skaudesnės. Kinjoj nieko nera lengviau, kaip rasti tokį žmogų, kuris sutiktų mailytis savo likima su mirtin pamerktu žmogumi. Kiekvienas elgeta sutiktų numirti už šimtą svarų sterlingų. Jo šeima geriau galėtų gyventi iš tų pinigų, negu iš jo uždarbio. Pas mus mirtis reiškia gala viskam, Rytuose — pradžia. Rytų žmogus nesibijo mirties todėl, kad tikisi patekti į skaisių gyvenimą po mirties.

Arabijos teisėjas pasmerkia žmogų mirtim už tokį nusikaltimą, kuris mums rodosi smulkmena. Bet jis nepasitenkina įrodymais, kurie mums rodo si pakankami. Kaltės įrodymų reikalaujama dviejų liudininkų, mačiusių nusikaltimą savo akimis. Bet jų įrodymais ne visuomet pasitiki. Labai dažnai deda prie liudininko liežuvio įkaltintą pinigą. Jeigu ant liežuvio įkaltintas metalas palieka nudegintą žymę — reiskia — liudininkas melavo. Teisėjai tvirtina, kad žmogus, kubas tiesa, nepabijus mėginimo ir seiles apsaugos liežuvį nuo nudeginimo, nes metalas pridodamas tik trumpiausiam laikui — sekunde. Jeigu liudininkas melavo, tai jis išsigas, burna pasidarys sausa, seilės pranyks, ir deginim o neišvengiamas.

Mirties bausmė, po kurios galvažudžio kūnas liekasi neliečiamu, nelaikoma baisia. Bet niekas nenori likti be galvos, todėl kad žmogus aname pasaulyje negalės nuslėpti, jog jis galvažudys.

Abisinijoj suriša iškova ir atsakova iki tol, kol baigiamas tardymas. Suriša tik vienodos lyties asmenis. Todel, jeigu moteris skundžia vyrą, tai ji privalo pristatyti teismui tokį vyrą, kuris sutiktų būti surištas iki baigsis tardymas. Skolininką ir kreditorių liko surištus iki tol, kol jie nesureguliuoja piniginius reikalus. Abisinijoj negali būti nusmerkti mirtim du žmonės už vieną ir tą patį nusikaltimą. Jeigu nusmerktas nekaltas, tai galvažudys gali šaukti apie savo nusikaltimą vidury gatvės. Jo niekas nelies — nusmerktas įvykdytas.

Bries karą Konstantinopoly buvo nužudytas europietis. Jis buvo nužudytas sultono įsakymu, bet sultonas nenorjo išduoti europiečiams tikro galvažudžio ir diplomatinį santikių dėliai negalėjo pakilti nusikaltimą nenubaustu.

Sultonas įsakė atvesti iš kalėjimo pas jį viena kalinį, kuris buvo nusmerktas kalėti iki gyvos galvos.

— Mano sūnau — tarė sultonas kaliniui, — tu labai nusikaltes prieš mane, bet aš tau galiu suteikti didelę malonę. Viso amžiaus kalėjimas neišgelbės tave nuo to, kad tu po mirties ligi amžių pabaigos kentėsi pragare. Bet jeigu tu priimsi sau kaltę už europiečio užmušinimą, tai aš liepsiu tave nuzudyti. Aš — ponas visų tikinčiųjų ir už tai pažadu tau amžiąją rojaus gyvenimą.

Nusikaltėlis „su džiaugsmu“ priėmė tą pasiūlimą ir po kelių dienų buvo nužudytas.

širdį. Daktarams prisiejo šeši siuvinius sudėti, kad uždaryti širdies žaizda. Daktarams pavyko susiūti žaizdą ir sustabdyti kraujo bėginą. Ligoninės viršiniukai sako, kad Breece dabar turi progą pasveikti.

Madridas. Justicijos ministeris praneša, kad Ispanijos kalėjimuose yra pūdoma 12.814 poliūnių kalinių. Tai vis fašistinio teroro vaisiai, kuriuos buržuazinė spauda slepia.

